

Anders Borg och Stefan Ingves. Foto: Adam Wrafter & Anders Ahlgren

Så parkerade sig vår valuta på bottennivå

Svagaste nivån mot dollarn på närmare 20 år. Kronans ras är spektakulärt. Men hur hamnade vi egentligen här? SvD backar bandet till tiden då allt började.

Johan Carlström

Publicerad 2019-08-31

De svenska semesterfirarna hade firat en riktigt varm försommar, men en bit in i juli tog det ostadiga vädret över. Sommaren 1992 avslutades med ett rejält åskoväder. Totalt slog över 30 000 blixtrar ned och skogsbränder härjade på flera ställen i södra Sverige.

Men det var inte bara vädret som var ostadigt. Lika mycket skakade svensk ekonomi.

Det var efter den sommaren som riksbankschefen Bengt Dennis skrev in sig i historieböckerna genom att höja styrräntan till ofattbara 500 procent.

Bengt Dennis hade vid det laget kämpat länge för att förhindra en kronkollaps. Han hade köpt kronor med Riksbankens utländska valutareserv, han hade höjt räntan. Och visst hjälpte tilltaget.

Åtminstone ett tag.

– Från slutet av 1991 så var vi mer eller mindre i en permanent, en akut, valutakris, som vi var tvungen att hantera på något sätt.

Bengt Dennis, idag 89 år gammal, mindes nyligen den skakiga hösten i en intervju med Riksbanken i samband med bankens 350-årsjubileum.

Dåvarande riksbankschef Bengt Dennis när han meddelade att marginalräntan höjs till 500 procent. Foto: Hans T Dahlskog/Pressens bild

När journalister frågade riksbankschefen hur långt han var villig att gå för att försvara kronan svarade han "the sky is the limit".

Carl Bildt, som precis blivit statsminister, minns väl perioden som ledde upp till den där sommaren. Det stormade i världsekonomin. Dessutom sammanföll turbulensen med en alldeles hemmabryggd bank- och skuldskris.

– Vi hade ett fritt fall i svensk ekonomi. På toppen av våra egna problem så började det gunga rätt kraftigt i Europa, minns Bildt.

Till slut, en eftermiddag i november, gjorde Bengt Dennis det otänkbara.

Den svenska chockhöjningen av räntan blev en världsnöhet. Morgonen efter den historiska höjningen hölls ett möte mellan Bengt Dennis och finansminister Anne Wibble. Det kom att bli ett av hans starkaste minnen som riksbankschef. Klockan hade precis slagit halv elva på morgonen.

– Det var en högexplosiv situation. Den beslutsamhet som om hon (Anne Wibble) då utstrålade – att kronan skulle försvaras till varje pris – den tror jag överraskade oss allihop, berättade Bengt Dennis i Riksbanksintervjun.